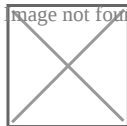

3 Δεκεμβρίου 2015

Ένα Requiem στο Γιώργο Χατζηνίκο

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Ορισμένες φορές ένα κείμενο προς ένα άνθρωπο που κόμισε στην ελληνική μουσική τέχνη, μπορεί να εκφραστεί από ένα αποστασιοποιημένο outsider. Δεν γνωρίζω αν θα γράψω καλύτερα από ένα ειδικό. Ούτως ή άλλως για να γίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει να υπάρχει και η σύγκριση. Η είδηση του θανάτου του Γιώργου Χατζηνίκου στις 29-11-15, στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν πέρασε καν στα ψιλά των ΜΜΕ. Αναμφίβολα, όμως, προσωπικά είμαι outsider σε σχέση με αυτόν. Γράφω μεν άρθρα για την ελληνική μουσική, ψέλνω, τραγουδώ, αλλά δεν είναι η ακαδημαϊκή και γενικά η συμφωνική μουσική το αντικείμενο μου.

Γεννήθηκε στο Βόλο το 1923 και μετέβη στην Αθήνα για σπουδές στην Νομική και την Μουσική. Την πρώτη, όμως, δεν την ολοκλήρωσε, αφού είχε πάρει την απόφαση να δοθεί ολοκληρωτικά στην δεύτερη. Έλαβε μέσα στην Κατοχή το 43', το πτυχίο του πιάνου και της αρμονίας. Συνέχισε τις σπουδές του στο Mozarteum του Σάλτσμπουργκ. Εκεί προβληματίστηκε, δεδομένου ότι ερχόταν από ένα πιο κλασσικό κλίμα, ενώ εκεί γνώρισε και σύγχρονες συνθέσεις, διαφορετικής δομής και φιλοσοφίας στις οποίες έπρεπε να προσαρμοσθεί. Έλαβε το δίπλωμα του πιάνο και της διεύθυνσης ορχήστρας, ενώ το εν λόγω ίδρυμα του απένειμε το μετάλλιο Lilly Lehmann. Ως πιανίστας γρήγορα καθιερώθηκε, με τον περίφημο Paul Hindemith να σχολιάζει διθυραμβικά τις εκτελέσεις του Γ. Χατζηνίκου.

Το 1951 εγκαθίσταται στο Μόναχο, όπου γνωρίζει τον Carl Orff, με τον οποίο θα δεθεί με βαθειά φιλία. Μάλιστα ο Γ. Χατζηνίκος, υπήρξε από τους ανθρώπους που προέβαλαν ιδιαίτερα το αριστούργημα της Carmina Burana. Εδώ να σημειωθεί, πως ανέπτυξε ιδιαίτερα το χορωδιακό μέλος. Τον Μάιο του 1952, έρχεται πρώτη

φορά σε επαφή με παρτιτούρες έργων του πρόωρα χαμένου το 1949, Νίκου Σκαλκώτα. Η σύνδεση του με το έργο του Σκαλκώτα θα χαρακτηρίσει την μεγάλη του μουσική διαδρομή. Περί το 1954, θα γνωρίσει, θα ερμηνεύσει και θα συσχετιστεί βαθμιαία, με το έργο του Ούγγρου συνθέτη Μπέλα Μπάρτοκ (1881-1945). Στην Ελλάδα ξαναγύρισε το 1955, όπου γνωρίζεται και συνδέεται με τον Χατζιδάκι. Ήταν η εποχή κατά την οποία ο Χατζιδάκις έχτιζε όνομα, αλλά ταυτόχρονα θεωρούνταν κάποιος ο οποίος δεν έχει τελειώσει το ωδείο. Ο φτασμένος Γ. Χατζηνίκος, ήταν πρωτοστάτης στην υπεράσπιση της αστικής αυτής επιθετικής προς τον Χατζηδάκι αντίληψης. Το 1959 θα πραγματοποιήσει μια 15νθήμερη περιοδεία στην Σοβιετική Ρωσία.

Διέπρεψε διεθνώς στον τομέα της θεωρίας και της εν γένει ερμηνείας της μουσικής. Χαρακτηρίστηκε μάλιστα ως φιλόσοφος της μουσικής. Συνεργάσθηκε για 27 συναπτά έτη με το περίφημο Μουσικό Κολέγιο του Μάντσεστερ. Σتهλίτευε συχνά την σύγχρονη τάση του πολύ γρήγορου παιξίματος, τονίζοντας την εσωτερικότητα, το βάθος, τα αργά μέρη. Τόνιζε ως τραγικότητα την απώλεια της σύνδεσης με την παραδοσιακή μουσική. Αυτή κατ'αυτόν εξέφραζε από τη μια την σχέση του ανθρώπου με τον έξω κόσμο και αλλά θρησκευτικά και την εσωτερική κατάσταση. Ο Καταναλωτισμός, φαινόμενο που άλλαξε την Γερμανία που αυτός είχε ζήσει, λειτούργησε εις βάρος της εξωτερίκευσης και η απώλεια της πίστης εις βάρος της εσωτερικής σύνδεσης. Θεωρούσε την κλασική μουσική όχι ως αποτέλεσμα ειδικής παιδείας και ελιτισμού, αλλά την πανεθνική παραδοσιακή μουσική.

Το 1990 του απονεμήθηκε το βραβείο Ugo Foscolo, για την προσφορά του στην Ευρωπαϊκή Μουσική. Αλησμόνητα έμειναν στους Έλληνες και ξένους μουσικούς, τα υπό την διεύθυνσή του θερινά σεμινάρια στο Χόρτο του Πηλίου. Σε αυτά μνήθηκε η σύζυγός μου και μέσω αυτής τον γνώρισα και εγώ το 2008. Θυμάμαι στο Διεθνές Φεστιβάλ Βιβλίου της Θεσσαλονίκης, πιανίστες να προσπαθούν να αποδώσουν δύσκολα έργα του Σκαλκώτα για 4 χέρια. Όταν ήρθε η σειρά του, έπαιξε χωρίς παρτιτούρα και με ιδιαίτερη ευκολία ένα αντίστοιχο τμήμα. Είχα προφανώς να κάνω με έναν χαρισματικό Έλληνα. Ασφαλώς γοητευτικός και με έμφυτη την ευγένεια. Στοιχεία τα οποία δεν δυσκολεύτηκα να εντοπίσω στην πολύ σύντομη γνωριμία μας. Καλό ταξίδι δάσκαλε, τόσων και τόσων μουσικών ανά τον Κόσμο !

